

Rahvusoperi lavale on tulemas operett meie panganduses ja põllumajanduses toimuvast. Pole kahtlust, et lavastaja Neeme Kuningas teab proovisaalis, mida ta tahab, prima donna Pirjo Levandil on esialgu veel kahtlusi.

Kuningas teeb ajalehtedest kunsti

Offenbachi operett "Ilus Helena" avab Estonias paisu tagant esietenduste rea

HEILI VAUS

Estonia Teater toob aasta alguses kahe kuuga välja kolm esietendust, sügishooajal tuli lavale vaid Mai Murdmaa ballett "Tuleingel". Esimesena esietendub nüüd Offenbachi operett "Ilus Helena".

Lavastaja Neeme Kuningas, mis teeb "Ilusast Helenast" Jacques Offenbachi tuntuima opereti?

Palju mängitakse ka "Orfeus põrgus", aga prantslased ise hindavad "Helenat" üle kõige. Põhjusi on kaks: ilus, aga lihtne muusika ning poliitiline ja frivoolne tekst. "Orfeuses" on poliitikat rohkem, aga valisime "Helena" just sellepärast, et seal on romantilisi liine, rohkem armastust. Offenbachi kõiki operette läbib kergemeelne nilbus, kus ajaloosündmuste kaudu pilatakse tänapäeva. Ka "Helenas" näidatakse kreeka jumalate näol praegusi võimukandjaid.

Kuidas "Helenat" maailmas lavastatakse?

Väga erinevalt, ainult prantslastel on oma traditsioon. See on neil

Neeme Kuninga lavastatud operetid ja muusikalid

Offenbachi operett "Hoffmanni lood" – 1988 Estonia Teater
Porteri muusikal "Suudle mind, Kate" – 1992 Estonia Teater
Straussi operett "Viini veri" – 1992 Vaasa ooper, Soome
Lloyd Webberi muusikal "Jeesus Kristus Super Star" – 1992 Estonia Teater ja Makarov Music Management
Bernsteini muusikal "West Side'i lugu" – 1993 EMA ooperistuudio ja TPU üliõpilased

selline klassika nagu meil Lutsu "Kevade".

Mis seal õieti toimub?

Aluseks on Homerose eepos "Ilias": Paris röövib Sparta kuninga Menelaose kauni naise Helena. Sellest algas Trooja sõda. Aga nähtuna operetižanris, on need vägevad pealikud ja muud tegelased

kõik kuidagi veidrad. See ei tule muinasjutt, et "elas kord". Sellist operetti on mõtet teha siis, kui lavastuses hakkab kaasa võnkuma tänapäev.

Mis siis antiikset Spartat ja praegust Eestit seob?

Sparta ühiskond elas enne Trooja sõda läbi moraalse languse. Meil on iseseisvust olnud ligi kümme aastat ja valitseb mingi eufooriajärgne pohmelus.

Et tekst aktuaalne oleks, peab see ju siin sündima?

Proosateksti olengi ise kirjutanud. Ja midagi sünnib igas proovis jälle ümber. Võtame tänase ajalehe ette, ja läheb lahti. Samas ei ole me õelad ega too lavale lausa äratuntavaid isikuid. Tekst ei ole selline teravalt sarkastiline, mis publiku naerust kiljuma paneks, aga äratundmisest muhelema küll. Ise lustime väga.

Keda te parodeerite?

Eks panganduses ja põllumajanduses sünni väga imelikke asju, selle kõrval aga lokkab prominents

dikultus. Oma osa saab ajakirjandus. Tsiteerin presidenti, et meedia on meelelahutuse käepikendus. Mulle see väljend väga meeldib. Kui veidi aega Eestist eemal olla ja lennukis ajalehed lahti lüüa, hakkab algul kurb ja siis ajab naerma. Kõik see on selline kolkalik jant prominentide, poliitikute ja populismi ümber.

Kõik selle opereti tegelased on mingid veidrikud, ühtegi normaalset ei ole. Aga kuna operetižanr on iseenesest ikkagi leebe, siis teravat ironiat ei tule.

Kes peaosid mängivad?

Tiiu Laurile on komöödia üsna uus maa, tema on siiani just kangelannasid teinud. Aga Pirjo Levandi natuurile on see žanr väga omane.

Kuidas baritonid esimese armastaja rolliga hakkama saavad?

See on, jah, tavatu lahendus, et tenorirolli Parist mängivad baritonid Rauno Elp ja Aare Saal. Nemad on väga rahul, sest muidu ju baritonid sellist tüürlist kangelast mängida ei saa. Ootamatus kvaliteedis astuvad publiku ette kreeka

kuningad – nagu meie maavanelmad – Tarmo Sild ja Väino Puura. Perefond Puura osas on kurioosne see, et Sirje Puura mängib lavastuses Väino poega.

Kuuldavasti on Kuslap ja Miilberg laval ajakirjaniku rollis?

See on tegelikult kolmikroll – igas vaatuses erinev tegelane koondnimega "Avalik arvamus". Esimeses vaatuses on ta sepp. Selline elukutseline dissident, kes oleks valitsusega vastuolus iga riigikorra ajal. Teises vaatuses ühe kõmuajakirja korrespondent, kes tungib Helena magamistuppa, et saada temalt eksklusiivset intervjuud. Kolmandas vaatuses aga selline maa sool, kes käib ja õpetab – ladinä lütseumi rektor.

Kas kolmas vaatus läheb siis tõsisemaks?

Oh ei, tegevus toimub rannas. Ja etendus lõpeb kankaaniga, mis on samuti nagu see kolmiktegelane laenatud operetist "Orfeus põrgus". See on juba Offenbachi operettide traditsioon, et need lõpevad selle kankaaniga.